

چیستی و چرایی حقوق کار در خانه اندیشمندان علوم انسانی بررسی شد

حقوق کارگر در گرو تشکلیابی و داشتن حق اعتصاب

در روزهای گذشته تعدادی از صاحب‌نظران اجتماعی و اقتصادی در سالن خیام‌خانه اندیشمندان علوم انسانی موضوع قانون کار را از منظر «چیستی و چرایی حقوق کار» مورد بررسی قرار دادند. همزمانی برگزاری این جلسه با انتقادات صورت گرفته نسبت به افزایش نامتناسب حقوق با تورم موجب شد تا این نشست مورد استقبال گسترده قرار بگیرد.

به گزارش «توسعه ایرانی»، مهدی هداوند، عضو هیات علمی دانشگاه علامه طباطبایی در این جلسه به افزایش نامتناسب حقوق در ایران اشاره کرد و گفت: تاکنون افزایش حقوق کارگران مطابق تورم نبوده و ما شاهد سرکوب دستمزد بودیم که به عامل بحران صندوق بازتنسنگی تبدیل شده زیرا ۹۰ درصد درآمد صندوق‌ها از محل حق بیمه‌ها بوده که با کاهش مزد، محل اصلی تامین درآمد از بین می‌رود که همین انواع حمایت‌های صندوق در زمان اشتغال و پس از اشتغال را کاهش می‌دهد.

مدیر: پیمان جمعی راهکار برون‌رفت از مشکلات است، مادر کشوری که فاقد اتحادیه است، کار بر دندارد. وجود نهادهای اجتماعی می‌تواند از فرودستان در برابر تنظیم‌گری دفاع کند. وقتی نهادهای اجتماعی ندارید نمی‌توان جلوی فساد را گرفت

وی افزود: بحران به وجود آمده یادآوری می‌کند که لازم است تا در مورد مبانی نظری حقوق کار بازناندیشی کنیم و اینکه الزاماً چسرا حقوق کار ایجاد شد و چه کار کردی دارد. رابطه میان کارگر و کارفرما اگر چیزی به نام حقوق کار وجود نداشته باشد مثل هر قراردادی در قالب توافق شکل گرفته حقوق خصوصی است. حال این سوال مطرح می‌شود که چه اتفاقی رخ داد که ساختار حقوق مدنی و حقوق خصوصی به سمت حقوق کار گرایش پیدا کرد اما اگر قرار باشد که نوع حمایت‌ها در برابر حقوق کار کاهش پیدا کند، این به معنای بازگشت به وضعیت گذشته است.

صیانت از کارگر، صیانت از یک انسان است

عضو هیات علمی دانشگاه علامه تصریح کرد: صیانت از کارگر، صیانت از یک انسان است. در حال حاضر تحلیلی وجود دارد که در صورت افزایش دستمزد، هزینه تولید بالا می‌رود و عملاً کارفرما تمایلی به ایجاد شغل نداشته و کارگران را کاهش می‌دهد. این تحلیل در سطح اقتصاد خرد است و تحلیل دیگری وجود دارد که مدافعان سرسختی در سطح اقتصاد کلان دارد.

در واقع، بازار سرمایه تغییر کرده است. میدری در ادامه افزود: در این بین یک سری از اقتصاددانان بر این باورند که باید مسائل را توسط گذاشت و راه حل را شناسایی کرد. مثلاً حداقل دستمزد در تهران برای شهرستان‌ها کاربرد ندارد. مدیر یک شرکت تفکیک‌بانه در کرمانشاه به من گفت که قانونی که شما برای حداقل دستمزد وضع کردید من را مجبور به اخراج نیرو می‌کند، چون چنین درآمدی در اینجا وجود ندارد یا اینکه چرا در پتروشیمی جم با یک مهد کودک شهرستانی، یک حداقل دستمزد را باید اعمال کرد. در چنین واقعیت دور می‌کند، در واقع تعریف حقوق به مثابه یک ایدئولوژی بسیار خطرناک است.

رئیس پژوهشکده مقابله با فقر و نابرابری تصریح کرد: یک نظر به جهانشمول در مورد کار وجود ندارد. اصطلاح بدی که در ایران رواج یافته، این است که چرخ چاه را نباید از ابتدا ساخت اما هیچ کشوری نمی‌تواند چرخ چاه دیگری را روی چاه خودش، بگذارد. هر چاهی عمیق و دهنه متفاوتی دارد. ابتدا باید مسائل ایران را در بازار کار شناسایی کرد. در ایران میزان مشارکت نیروی کار ما ۴۰ درصد بوده و حداقل دستمزد با خط فقر فاصله زیادی دارد. از ۲۴ میلیون شاعل ما، ۸ میلیون نفر بیمه بیکاری دارند و ۷ میلیون نفر در بازار غیررسمی به کار مشغول هستند. اولین نکته‌ای که باید مدنظر قرار داد این است که دولت در ایران و دنیا تنظیم‌گر خوبی نیست و مهمتر اینکه هیچ کشوری بدون دولت نتوانسته تنظیم‌گری انجام دهد.

بدون نهاد اجتماعی نمی‌توان جلوی فساد را گرفت

در بخش دیگری از این نشست «احمد میدری» اقتصاددان با اشاره به ضرورت انطباق آرمان‌ها با واقعیت گفت: حقوق را نباید به مثابه یک ایدئولوژی تعریف کرد چون ما از واقعیت دور می‌کند، در واقع تعریف حقوق به مثابه یک ایدئولوژی بسیار خطرناک است.

رئیس پژوهشکده مقابله با فقر و نابرابری تصریح کرد: یک نظر به جهانشمول در مورد کار وجود ندارد. اصطلاح بدی که در ایران رواج یافته، این است که چرخ چاه را نباید از ابتدا ساخت اما هیچ کشوری نمی‌تواند چرخ چاه دیگری را روی چاه خودش، بگذارد. هر چاهی عمیق و دهنه متفاوتی دارد. ابتدا باید مسائل ایران را در بازار کار شناسایی کرد و برای آن مشارکت نیروی کار ما ۴۰ درصد بوده و حداقل دستمزد با خط فقر فاصله زیادی دارد. از ۲۴ میلیون شاعل ما، ۸ میلیون نفر بیمه بیکاری دارند و ۷ میلیون نفر در بازار غیررسمی به کار مشغول هستند. اولین نکته‌ای که باید مدنظر قرار داد این است که دولت در ایران و دنیا تنظیم‌گر خوبی نیست و مهمتر اینکه هیچ کشوری بدون دولت نتوانسته تنظیم‌گری انجام دهد.

در جوامع امروزی خلق پول از حمل سلاح خطرناک تر است

وی تصریح کرد: در اقتصاد چندبازار وجود دارد که بدون آن نمی‌توان در مورد بازار کار صحبت کرد. این بازارها شامل بازار کالا، بازار سرمایه و پول و دیگری بازار کار است. وقتی یک بازار تنظیم‌گری شدیدی دارد حتماً در بازارهای دیگر سرریز می‌شود. توجه کنید که در همه دنیا یک بانک مرکزی قدرتمند وجود دارد که در همه امور بانکی دخالت کرده و نظارت شدیدی را اعمال می‌کند زیرا در برابر جوامع امروزی خلق پول از حمل سلاح خطرناک‌تر است. به همین دلیل دولت‌ها خیلی تنظیم‌گری می‌کنند. در دنیا قدرت چانه‌زنی کارگران کاهش یافته چون

لزوم تنظیم‌گری بازار با هدف دسترسی به آزادی و عدالت

در بخش دیگری از این نشست «فرهاد جم» به بین رشته‌ای بودن

حقوق کارگران کارخانه کیش چوب از افزایش مطالبات مزدی

کارگران کارخانه کیش چوب واقع در جزیره کیش، از افزایش معوقات مزدی خود در ماه‌های آینده ابراز نگرانی کردند. یکی از این کارگران به اینا گفت: بابت ۴ ماه معوقات مزدی سال جاری طلبکاریم و با تمام دی ماه، این معوقات به ۵ ماه افزایش پدید می‌آید. به گفته وی، هم‌اکنون در کارخانه کیش چوب نزدیک به ۱۲۰ کارگر و در واحد مبلمان سازی زیرمجموعه این کارخانه حدود ۲۰ تا ۳۰ کارگر قرار دارد مشغول کارند که نگران تامین نیازهای خانواده‌های خود هستند. این کارگر اظهار داشت: در حال حاضر حجم معوقات مزدی کارگران این واحد تولیدکننده محصولات چوبی واقع در جزیره کیش در استان هرمزگان حدود ۴ ماهه می‌شود. در حال حاضر شماری از کارگران هر دو واحد تولیدی نیمی از حقوق مراد و شهرپور خود را دریافت نکرده‌اند. وی با بیان اینکه هنوز عیدی سال ۱۴۰۱ خود را دریافت نکرده‌ایم، گفت: تنها نگرانی ما این است که مطالباتمان در ماه‌های آینده است و اینکه اگر در هر ماه بخشی از آنها پرداخت نشود، بار دیگر مطالباتمان افزایش می‌یابد. به گفته این کارگر، اگر مدیریت کارخانه راهکاری برای پرداخت بدهی‌های خود به کارگران پیدا نکند، کارگران برای تامین هزینه‌های زندگی خود دچار مشکل خواهند شد.

تصور من این نیست که تطابق ندارد. ایران در شرایطی قرار دارد که ۱۰ سال است رشد اقتصادی صفر تا تجربه کرده است. آن زمان در رتبه‌بندی اقتصاد ایران بود ما ۸۵ رتبه ایران ۸۵ شده است. به همین دلیل برخی از قوانین با شرایط کنونی تناسب ندارد. وقتی قانون با واقعیت جامعه تناسب نداشته باشد، افراد به صورت سیستماتیک آن را نقض می‌کنند. اگر گروهی بادی از افراد قوانین کار را نقض می‌کنند به دلیل هر پیمان جمعی مستلزم وجود دو پیش شرط تشکلیابی مستقل کارگری و دوم حق اعتصاب است. وقتی این دو پیش شرط وجود ندارد، کارگر امکان چانه‌زنی پیدا نمی‌کند پس راه حل جایگزین این است که ساختار تنظیم‌گری جایگزین شود. کشورها یکی از این دو الگو یا تلفیقی از این دو الگو را انتخاب کردند یا به سمت توسعه حقوق کار و شناسایی پیمان جمعی رفتند یا با شناسایی حق اعتصاب، قدرت چانه‌زنی پیدا کردند. اگر این فضا ایجاد نشود کارگران به خیابان می‌ریزند که این امکان هم در حال حاضر مسدود است.

حقوق باید خود را با اقتصاد تنظیم کنند

در ادامه این نشست «علی سرزعی» کارشناس اقتصاد گفت: باید مدنظر داشت که واقعیت‌ها خود را بر قوانین نامتناسب، تحمیل می‌کنند. با توسعه فناوری و افزایش بهره‌وری و افزایش تولید توسط کارگران، این امکان فراهم می‌شود که بنگاه درآمد بیشتری به دست بیاورد. در این شرایط، قدرت چانه‌زنی کارگران افزایش یافته و دستمزد‌ها بالا می‌رود. به دنبال افزایش دستمزد‌ها، خانواده‌ها از تجربه کردند. در نتیجه نیازهای درجه دوم اهمیت پیدا می‌کند که حق کرامت و احترام و عدم تبعیض در بین نیازها مشاهده می‌شود. هر چقدر سطح رفاه ارتقا پیدا کند در نتیجه مقایسه ظرفیت‌های هر همچون تبعیض قابلیت لمس پیدا کرده و شمانسبت به آن اعتراض می‌کنید.

وی افزود: این سوال مطرح است که حقوق باید خودش را با اقتصاد تنظیم کند یا اینکه اقتصاد با حقوق سازگار شود. برای این کار، کارگران باید خودشان را با اقتصاد سازگار کنند تا بتوانند حقوق خود را افزایش دهند. کارگران باید خودشان را با اقتصاد سازگار کنند تا بتوانند حقوق خود را افزایش دهند.

سرزعی: قرار داد سفیدامضای یاد شده، چک بدون تاریخ می‌گیرند و قرار داد رسمی نمی‌بندند یا اینکه به کارگر تحویل نمی‌دهند، چون شرایط رسمی کار کردن بسیار سخت شده است

در این شرایط بنگاه ترجیح می‌دهد برای پیشبرد کار خودش به این راهکار متوسل شود. اینکه چرا شرکت‌هایی ایجاد شدند که کارشان تامین منابع انسانی برای شرکت‌های دیگر است به این دلیل است که کارگران مسائل حقوقی زیادی ایجاد کردند و شرکت‌ها و سازمان‌ها از سر استیصال نیروی کار خود را به این صورت تامین می‌کنند تا بتوانند روی کار اصلی خود تمرکز کنند.

این کارشناس اقتصاد افزود: در اقتصاد بدوی کار دولت فقط خراج گرفتن بود. بعد از شکل‌گیری دولت مدرن، دولت قدرت بیشتری پیدا

شده، منافع کارگران نادیده گرفته شده است. جذازنگه داشتن یک ماه حقوق کارگران در بند ۱۳۳ این قرارداد آمده: «شرکت متعهد می‌شود در ابتدای هر ماه حقوق پرسنل را پرداخت کند ولی در صورت عدم وصول صورت وضعیت پیمانکار بیش از سه ماه توسط کارفرما امکان تاخیر در پرداخت حقوق پرسنل محتمل است. اینجانب با آگاهی کامل از این موضوع حاضر به

سرزعی: قرار داد سفیدامضای یاد شده، چک بدون تاریخ می‌گیرند و قرار داد رسمی نمی‌بندند یا اینکه به کارگر تحویل نمی‌دهند، چون شرایط رسمی کار کردن بسیار سخت شده است

در این شرایط بنگاه ترجیح می‌دهد برای پیشبرد کار خودش به این راهکار متوسل شود. اینکه چرا شرکت‌هایی ایجاد شدند که کارشان تامین منابع انسانی برای شرکت‌های دیگر است به این دلیل است که کارگران مسائل حقوقی زیادی ایجاد کردند و شرکت‌ها و سازمان‌ها از سر استیصال نیروی کار خود را به این صورت تامین می‌کنند تا بتوانند روی کار اصلی خود تمرکز کنند.

این کارشناس اقتصاد افزود: در اقتصاد بدوی کار دولت فقط خراج گرفتن بود. بعد از شکل‌گیری دولت مدرن، دولت قدرت بیشتری پیدا

شده، منافع کارگران نادیده گرفته شده است. جذازنگه داشتن یک ماه حقوق کارگران در بند ۱۳۳ این قرارداد آمده: «شرکت متعهد می‌شود در ابتدای هر ماه حقوق پرسنل را پرداخت کند ولی در صورت عدم وصول صورت وضعیت پیمانکار بیش از سه ماه توسط کارفرما امکان تاخیر در پرداخت حقوق پرسنل محتمل است. اینجانب با آگاهی کامل از این موضوع حاضر به

تنظیم‌گری اشاره کرد و گفت: تنظیم‌گری به دلیل پیچیدگی و بین‌رشته‌ای بودن از اقتصاد تا حقوق و مدیریت و جامعه‌شناسی و تجارت را دربرمی‌گیرد. در این میان دولت‌های متعددی وجود دارند که کار تنظیم‌گری را انجام می‌دهند که بحث گسترده‌ای است.

جم در مورد چرایی تنظیم‌گری گفت: این سوال بارها مطرح شده که چرا باید تنظیم‌گری رخ بدهد. حفظ منافع اقتصادی عموم مردم ایجاب می‌کند که تنظیم‌گر وجود داشته باشد تا در روابط خصوصی دخالت کند. برخی دیگر بر این باورند که تنظیم‌گری تنها اختصاص به عرصه اقتصادی ندارد بلکه عرصه اجتماعی هم شامل می‌شود تا حمایت‌های لازم را انجام دهد. بخش دیگر تامین منافع گروه دوم یعنی منفعت خصوصی است که آن چیزی که در حال رخ دادن است را توضیح داده و بیان می‌کند که چرا تنظیم‌گری وجود دارد گاهی امکان دارد که منافع شخصی و گروهی و صنعتی گروه خاصی ایجاب کند که تنظیم‌گری وجود داشته باشد. مثلاً امکان دارد که شرکت‌های خودرو سازی از مقررات سخت‌گیرانه دفاع کنند تا رقبا را محدود کرده یا اینکه آنها را از گرونده رقابت خارج کنند.

این پژوهشگر دولت رفاه در ادامه افزود: منفعت عمومی معتقد است که ارزش‌های اجتماعی همچون عدالت توزیعی و همبستگی اجتماعی با حداکثر بودن رفتار بازار قابلیت تحقق ندارد و ارزش‌های اجتماعی از بین می‌رود. به همین دلیل باید تنظیم‌گری کرد چون در نبود اقتصاد درست، کالای خوبی تولید نمی‌شود. منفعت عمومی با توجه به این ارزش‌ها معنا پیدا نمی‌کند. به هر حال این یکک باید به وجود بیاید که قابل تقسیم باشد.

وی گفت: حال این سوال مطرح می‌شود که نقش حقوق در تنظیم‌گری برای تامین منفعت عمومی چیست؟ قواعد حقوقی نقش تسهیل‌گری دارد چون قواعدی در تنظیم می‌کند که هدفش رفع ناکامی بازار و دستیابی به دولت رفاه است. قواعد حقوقی به دو جهت امکان ورود داشته و امکان تنظیم‌گری دارند. حقوق قواعدی را وارد می‌کند که حامی و پشتیبان رفع ناکامی بازار باشند. در رویکرد سیاسی محتوای یک قاعده را تعیین می‌کند اینکه در زندگی چه چیزی خوب است. در بخش آیینی سیاسی دنبال این است که چه رمز‌هایی باید گذاشته شود تا امکان ریزنی و گفت‌وگو فراهم شود تا منفعت عمومی از دل این گفت‌وگو خارج شود.

جم در پایان تصریح کرد: حقوق از منظر منفعت عمومی، دو نقش اصلی و عمده دارد. یکی اینکه امور ماهوی در روابط کار مهم است را به شکل قاعده حقوقی درمی‌آورد. تعیین شکل قدرتمند و حق دفاع از حقوق کار و حداقل دستمزد و حق اعتصاب است. بخش دیگر معطوف به رویکرد سیاسی آیینی است. قواعد شامل هنجاری و ماهوی، قواعد آیین‌ساز، قواعد ساختار‌ساز و قواعد ابزار‌ساز است. نوع آیین مشخص می‌کند که چانه‌زنی به چه صورت انجام شود تا بستر مشارکت حداکثری را فراهم کند. قواعد ساختار‌ساز، تشکلیابی ایجاد می‌کند تا به‌آزادی برای چانه‌زنی تبدیل شود.

حقوق کارگران کارخانه کیش چوب از افزایش مطالبات مزدی

کارگران کارخانه کیش چوب واقع در جزیره کیش، از افزایش معوقات مزدی خود در ماه‌های آینده ابراز نگرانی کردند. یکی از این کارگران به اینا گفت: بابت ۴ ماه معوقات مزدی سال جاری طلبکاریم و با تمام دی ماه، این معوقات به ۵ ماه افزایش پدید می‌آید. به گفته وی، هم‌اکنون در کارخانه کیش چوب نزدیک به ۱۲۰ کارگر و در واحد مبلمان سازی زیرمجموعه این کارخانه حدود ۲۰ تا ۳۰ کارگر قرار دارد مشغول کارند که نگران تامین نیازهای خانواده‌های خود هستند. این کارگر اظهار داشت: در حال حاضر حجم معوقات مزدی کارگران این واحد تولیدی نیمی از حقوق مراد و شهرپور خود را دریافت نکرده‌اند. وی با بیان اینکه هنوز عیدی سال ۱۴۰۱ خود را دریافت نکرده‌ایم، گفت: تنها نگرانی ما این است که مطالباتمان در ماه‌های آینده است و اینکه اگر در هر ماه بخشی از آنها پرداخت نشود، بار دیگر مطالباتمان افزایش می‌یابد. به گفته این کارگر، اگر مدیریت کارخانه راهکاری برای پرداخت بدهی‌های خود به کارگران پیدا نکند، کارگران برای تامین هزینه‌های زندگی خود دچار مشکل خواهند شد.

خودداری کارگران راه‌آهن ناحیه شمال از امضای قرارداد اجباری

همکاری با شرکت هستند و در این خصوص حق هیچ گونه اعتراض را از خود سلب می‌کنم». همچنین در بند ۱۳۴ این قرارداد آمده: «اینجانب با آگاهی کامل از اینکه مطالبات مربوط به عیدی، سنوات، مرخصی و بن کارگری از طرف شرکت به صورت ماهیانه در حقوق منظور و ماهیانه پرداخت می‌شود، حاضر به همکاری با شرکت هستم و در پایان مدت قرارداد

خودداری کارگران راه‌آهن ناحیه شمال از امضای قرارداد اجباری

خودداری کارگران راه‌آهن ناحیه شمال از امضای قرارداد اجباری

خودداری کارگران راه‌آهن ناحیه شمال از امضای قرارداد اجباری

خودداری کارگران راه‌آهن ناحیه شمال از امضای قرارداد اجباری